

ด่วนที่สุด บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กองกฎหมาย โทร. ๐-๒๖๓๗-๓๓๘๐

ที่ มท ๐๖๐๒/๕๑๖๑

วันที่ ๑๐ มีนาคม ๒๕๖๔

เรื่อง การขอให้ความช่วยเหลือทายาทของนาย

า และนาย

เรียน อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

ตามหนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๘๐๘.๒/๒๒๗๓๔ ลงวันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๖๓ ขอหารือประเด็นปัญหาข้อกฎหมายเกี่ยวกับนิยาม “สาธารณภัย” ตามพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐ กรณีนาย และนาย ประสบเหตุจมน้ำเสียชีวิตจากการร่วมกันกำจัดผักตบชวาที่กีดขวางทางน้ำ บริเวณหน้าฝายแม่ตุ๋ย บ้านทุ่งม่านพัฒนา หมู่ที่ ๑๑ ตำบลบ้านเป้า โดยกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นพิจารณาเห็นว่า กรณีที่บุคคลทั้งสองจมน้ำเสียชีวิตเป็นอุบัติเหตุที่ส่งผลกระทบต่อสาธารณชน เป็นสาธารณภัยตามความหมายของพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐ ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยพิจารณาแล้ว มีความเห็นว่า มาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐ ได้กำหนดนิยามของ “สาธารณภัย” หมายความว่า อัคคีภัย ภัยแล้ง โรคระบาดในมนุษย์ โรคระบาดในสัตว์ การระบาดของศัตรูพืช ตลอดจนภัยอื่น ๆ อันมีผลกระทบต่อสาธารณชน ไม่ว่าจะเกิดจากธรรมชาติ มีผู้ทำให้เกิดขึ้น อุบัติเหตุหรือเหตุอื่นใด ซึ่งก่อให้เกิดอันตรายแก่ชีวิตร่างกายของประชาชน หรือความเสียหายแก่ทรัพย์สินของประชาชน หรือของรัฐ และให้หมายความรวมถึงภัยทางอากาศและการก่อวินาศกรรมด้วย”

ตามนิยามข้างต้น จึงแบ่งประเภทภัยที่เป็นสาธารณภัยได้ ดังนี้

- ๑) อัคคีภัย
- ๒) ภัยแล้ง
- ๓) ภัยแล้ง
- ๔) ภัยแล้ง
- ๕) โรคระบาดในมนุษย์
- ๖) โรคระบาดในสัตว์
- ๗) การระบาดของศัตรูพืช

๘) ภัยอื่น ๆ อันมีผลกระทบต่อสาธารณชน ไม่ว่าจะเกิดจากธรรมชาติ มีผู้ทำให้เกิดขึ้น อุบัติเหตุหรือเหตุอื่นใด ซึ่งก่อให้เกิดอันตรายแก่ชีวิตร่างกายของประชาชน หรือความเสียหายแก่ทรัพย์สินของประชาชน หรือของรัฐ ยกตัวอย่างเช่น ธรณีพิบัติ (แผ่นดินไหว) ดินโคลนถล่มน้ำป่าไหลหลาก คลื่นยักษ์พัดถล่มชายฝั่ง (สึนามิ) ภัยหนาว และภัยจากสารเคมีและวัตถุอันตราย เป็นต้น

- ๙) ภัยทางอากาศ
- ๑๐) การก่อวินาศกรรม

ดังนั้น คำว่า “อุบัติเหตุ” ที่ปรากฏในนิยาม “สาธารณภัย” ตามมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐ จึงเป็นเพียงการอธิบายความหมายของภัยอื่น ๆ อันมีผลกระทบต่อสาธารณชนเท่านั้น ว่าภัยอื่น ๆ อันมีผลกระทบต่อสาธารณชนที่เข้าลักษณะเป็นสาธารณภัย อาจเกิดจากภัยธรรมชาติหรือมีผู้ทำให้เกิดขึ้น หรือเกิดจากอุบัติเหตุ หรือเหตุอื่นใดก็ได้ ซึ่งหมายความว่าภัยอื่น ๆ ที่ไม่เข้าลักษณะประเภทภัยตามที่ระบุไว้ใน ๑) - ๗) และ ๙) - ๑๐) จะเป็นสาธารณภัยก็ต่อเมื่อภัยนั้นมีผลกระทบต่อสาธารณชน...

ต่อสาธารณชน ตัวอย่างของภัยที่เกิดจากอุบัติเหตุและมีผลกระทบต่อสาธารณชนซึ่งถือเป็นสาธารณภัยตามคำนิยาม เช่น รถบรรทุกสารเคมีอันตรายพลิกคว่ำ ทำให้สารเคมีรั่วไหลแพร่กระจายส่งผลกระทบต่อในวงกว้างก่อให้เกิดอันตรายแก่ชีวิตร่างกายของประชาชน ส่วนภัยที่เกิดจากอุบัติเหตุที่ไม่ส่งผลกระทบต่อสาธารณชน เช่น รถจักรยานยนต์ล้มผู้ขับขี่ได้รับบาดเจ็บ เด็กเล่นน้ำแล้วจมน้ำเสียชีวิต คนพลัดตกจากอาคารสูง เป็นต้น

เมื่อพิจารณาจากคำนิยาม “สาธารณภัย” ดังกล่าว ประกอบกับผลการตรวจสอบของอำเภอเมืองลำปาง และองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านเป้า ซึ่งพิจารณาว่าการเสียชีวิตของนายประจวบ เทพปินตา และนายอนันต์ แก้วมณีวรรณ มีสาเหตุจากการพลัดตกน้ำเสียชีวิตขณะช่วยกันเอาผักตบชวาและเศษวัชพืชออกจากหน้าฝายเพื่อให้น้ำไหลสะดวก อันเป็นการช่วยเหลือราชการในภาวะก่อนเกิดภัย เพื่อป้องกันน้ำท่วมพื้นที่การเกษตรของชาวบ้าน มิได้เสียชีวิตจากเหตุอุทกภัย ดังนั้น ภัยจากเหตุที่เกิดขึ้นดังกล่าวมิใช่ภัยอื่น ๆ อันมีผลกระทบต่อสาธารณชน จึงไม่เป็นสาธารณภัยตามคำนิยามในมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

(นายบุญธรรม เลิศสุขีเกษม)

อธิบดีกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

รองอธิบดี

เลขานุการกรม

ผู้อำนวยการกอง

ผู้อำนวยการส่วน

ผู้ปฏิบัติ

วันที่ ๗, ๘, ๙, ๑๐, ๑๑, ๑๒, ๑๓, ๑๔, ๑๕, ๑๖, ๑๗, ๑๘, ๑๙, ๒๐, ๒๑, ๒๒, ๒๓, ๒๔, ๒๕, ๒๖, ๒๗, ๒๘, ๒๙, ๓๐, ๓๑, ๓๒, ๓๓, ๓๔, ๓๕, ๓๖, ๓๗, ๓๘, ๓๙, ๔๐, ๔๑, ๔๒, ๔๓, ๔๔, ๔๕, ๔๖, ๔๗, ๔๘, ๔๙, ๕๐, ๕๑, ๕๒, ๕๓, ๕๔, ๕๕, ๕๖, ๕๗, ๕๘, ๕๙, ๖๐, ๖๑, ๖๒, ๖๓, ๖๔, ๖๕, ๖๖, ๖๗, ๖๘, ๖๙, ๗๐, ๗๑, ๗๒, ๗๓, ๗๔, ๗๕, ๗๖, ๗๗, ๗๘, ๗๙, ๘๐, ๘๑, ๘๒, ๘๓, ๘๔, ๘๕, ๘๖, ๘๗, ๘๘, ๘๙, ๙๐, ๙๑, ๙๒, ๙๓, ๙๔, ๙๕, ๙๖, ๙๗, ๙๘, ๙๙, ๑๐๐

วันที่ ๗, ๘, ๙, ๑๐, ๑๑, ๑๒, ๑๓, ๑๔, ๑๕, ๑๖, ๑๗, ๑๘, ๑๙, ๒๐, ๒๑, ๒๒, ๒๓, ๒๔, ๒๕, ๒๖, ๒๗, ๒๘, ๒๙, ๓๐, ๓๑, ๓๒, ๓๓, ๓๔, ๓๕, ๓๖, ๓๗, ๓๘, ๓๙, ๔๐, ๔๑, ๔๒, ๔๓, ๔๔, ๔๕, ๔๖, ๔๗, ๔๘, ๔๙, ๕๐, ๕๑, ๕๒, ๕๓, ๕๔, ๕๕, ๕๖, ๕๗, ๕๘, ๕๙, ๖๐, ๖๑, ๖๒, ๖๓, ๖๔, ๖๕, ๖๖, ๖๗, ๖๘, ๖๙, ๗๐, ๗๑, ๗๒, ๗๓, ๗๔, ๗๕, ๗๖, ๗๗, ๗๘, ๗๙, ๘๐, ๘๑, ๘๒, ๘๓, ๘๔, ๘๕, ๘๖, ๘๗, ๘๘, ๘๙, ๙๐, ๙๑, ๙๒, ๙๓, ๙๔, ๙๕, ๙๖, ๙๗, ๙๘, ๙๙, ๑๐๐